

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

**Discurs del síndic general amb motiu de la condecoració amb la Creu
dels Set Braços a l'exsíndic Albert Gelabert Grau**

24 d'octubre del 2024

Molt il·lustre senyor cap de Govern,

Molt il·lustre senyor president del Consell Superior de la Justícia,

Molt il·lustra senyora subsíndica, consellers, conselleres, ministres,

Distingits membres del Consell de la Creu dels Set Braços, senyors exsíndics,
senyora presidenta de la Gesco, senyores i senyors,

Amics tots:

Dels bons periodistes es diu que valen més per allò que callen que no per allò que expliquen. Dels bons polítics probablement es podria dir una cosa similar: Els avenços de la societat, el servei públic honest i la defensa de l'interès general s'aconsegueixen de forma molt més efectiva des de la discreció i el treball constant que no pas des d'una escenificació excessiva.

Albert Gelabert Grau, síndic general entre el febrer de 1991 i l'abril de 1992, ha conegut des de dins totes les institucions del país; des del Quart d'Arinsal fins a la Sindicatura. El seu pas pel Consell General va coincidir, a més, amb dos moments cabdals de la nostra històrica col·lectiva: La Reforma Institucional -que va culminar amb la creació del Govern el 1981- i, evidentment, el Procés Constituent.

A vegades, a força de repetir la importància d'aquests episodis de la nostra història comuna, sembla que -paradoxalment- els normalitzem i els hi restem rellevància. Però la veritat és que la Reforma Institucional -que es va desplegar entre 1978 i 1981- va suposar el canvi més profund del sistema polític andorrà des de la Nova Reforma de 1866: Va ser un avenç significatiu en la separació dels poders legislatiu i executiu, i també en una transformació de l'equilibri al sistema electoral existent, amb la creació de la parròquia d'Escaldes-Engordany.

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

Sistema electoral i divisió de poders són dos dels elements més cardinals d'un sistema polític, dos dels àmbits que -per tant- costen més de modificar. Doncs bé, perquè tinguem una mica de perspectiva, durant la vida política activa d'Albert Gelabert, aquests dos elements es van canviar, no una, sinó dues vegades: Un primer cop de forma més puntual i un segon cop -amb el procés constituent- de manera més profunda i transversal.

Si la Reforma Institucional va ser el canvi més significatiu dels últims 150 anys, l'aprovació de la Constitució el 1993 representa l'avenç més profund des dels Pariatges.

Albert Gelabert va ocupar el càrrec de síndic general durant un període d'aquells anys políticament convulsos, i després va formar part de la Comissió Constituent, que va negociar amb els coprínceps la transició cap a un nou règim polític i va posar les bases d'una renovada arquitectura institucional.

Els moments culminants de la història col·lectiva també donen lloc a fets excepcionals; i el síndic Gelabert va viure en primera persona el que probablement va ser el fet més excepcional d'aquells anys: L'autodissolució del Consell General.

Molts països han viscut episodis en què l'activitat del poder legislatiu acaba de forma sobtada, amb desenllaços molt diversos: des dels monarques de l'Antic Règim que dissolien parlaments segons la seva voluntat, fins a les dissolucions anticipades i la convocatòria de noves eleccions per part dels primers ministres pròpies de les democràcies modernes.

Però hi ha pocs casos a la història de parlaments que s'autodissolen. La Revolució Francesa va començar -precisament- en el moment en què una part important dels parlamentaris es van oposar a la dissolució dels Estats Generals; en canvi, el procés constituent andorrà va rebre -amb la decisió del síndic Gelabert- un impuls definitiu i va superar una situació de bloqueig que s'havia tornat crònica.

En efecte, a partir d'aquella dissolució i de les eleccions que van venir després, els treballs per dotar Andorra d'una Constitució moderna van avançar a un ritme molt més intens.

No van ser molts els parlamentaris que van sobreviure (políticament, s'entén) a la dissolució i convocatòria electoral anticipada de 1992; però en aquell

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

temps de canvis ràpids i imprevisibles, Albert Gelabert va tornar a ser escollit conseller general per la parròquia de la Massana.

De ser síndic general va passar a formar part de l'equip negociador i redactor de la Constitució. El moment històric de 1993 té un significat innegable i, en certa manera, ressona en els temps actuals: Andorra havia d'avançar per homologar el seu sistema polític i les seves institucions; havia d'integrar-se definitivament a la comunitat internacional, però preservant la seva especificitat històrica; havia de saber canviar i conservar a la vegada; canviar per continuar sent allò que era.

Persones com el síndic Gelabert van saber trobar aquests equilibris. Per això la visió i l'experiència d'Albert Gelabert i, amb ell, les persones que van participar de la comissió constituent, són avui molt necessàries.

I per aquesta raó també existeix aquesta condecoració: Perquè Andorra és l'elogi de la normalitat, de la petita història... és el relat d'homes i dones corrents, que puntualment deixen els seus afers propis per dedicar una part de la seva existència, del seu esforç i del seu talent als afers de tots. I és bo que així sigui. Però hem de saber combinar l'elogi de la normalitat amb el reconeixement necessari -i de justícia- cap a les persones que han fet aportacions significatives a la vida pública d'Andorra.

En la concessió de la Creu dels Set Braços a Albert Gelabert hi ha un homenatge particular cap a la persona que va ser síndic i conseller en moments decisius. I també hi ha un reconeixement col·lectiu, cap a totes les persones que van participar d'aquell moment.

Persones que, com el síndic Gelabert, van passar per les institucions, van fer la feina que els seus conciutadans els havien encomanat, i després van tornar a la seva activitat privada, empresarial o professional; i que gaudeixen de la normalitat d'activitats com conrear un hort, que al capdavant també és una forma de compromís amb la terra.

Albert Gelabert és com una frontissa entre el millor de l'Andorra d'abans -la de les persones de paraula, la dels homes d'una sola peça- i l'Andorra que ha sabut adaptar-se als canvis i evolucionar tot preservant els seus equilibris seculars.

L'acte d'avui és un homenatge i un agraïment per una llarga trajectòria al servei del país. I és també una súplica a l'exsíndic i exconseller: Perquè

CONSELL GENERAL

PRINCIPAT D'ANDORRA

continueu aportant la vostra visió i el vostre consell, ja sigui al Quart d'Arinsal, en una tertúlia radiofònica o als sopars del Grup dels Dimarts.

Perquè segur que -com els bons periodistes i els bons polítics- sabeu molt més del que expliqueu, però el vostre mestratge, per a l'Andorra d'avui i l'Andorra de demà, també és molt necessari.

Ara si, Senyor Gelabert, si us voleu apropar a la taula...

En nom del Principat d'Andorra,
us condecoro amb la Creu dels Set Braços

Carles Ensenyat Reig
Síndic general